

Provinciale Staten van de Provincie Zeeland
Postbus 6001
4330 LA MIDDELBURG

Onderwerp	Zaaknummer	Behandeld door	Verzonden
Evaluatie legesverordening en grondwaterverordening en Milieuleges onder de Omgevingswet	92567		

Middelburg, 21 december 2021

Geachte voorzitter,

Door middel van deze brief informeren wij u over 2 onderwerpen die verband houden met de legesverordening. Het eerste onderdeel betreft de evaluatie van de legesverordening en Grondwaterverordening. Hierover informeren wij u in het eerste deel van deze brief. In het tweede deel van de brief informeren wij u over het voornemen om leges te heffen voor milieubelastende activiteiten op het moment dat de Omgevingswet inwerking treedt.

1. Evaluatie Legesverordening en grondwaterheffingsverordening.

Voorgeschiedenis

In de 'zerobased' operatie uit 2016 heeft het provinciaal bestuur scherp naar haar inkomsten en uitgaven gekeken. Daaruit bleek dat de kosten die de Provincie maakt voor dienstverlening en wettelijke vergunningtaken op diverse terreinen niet (voldoende) meer in verhouding stonden tot de legesheffing voor deze werkzaamheden. Daarom zijn per 1 januari 2018 in de tarieventabel van de (gewijzigde) Legesverordening provincie Zeeland 2018 nieuwe tarieven opgenomen en diverse bestaande leges meer verhoogd dan de indexering voor loon- en prijsstijging. In de PS-vergadering van 7 december 2018 is op basis van het Statenvoorstel "Actualisatie Leges- en Grondwaterheffingsverordening", kenmerk 17023234, besloten, om 2 jaar na invoering van de nieuwe (aangepaste) leges, de werking ervan te evalueren. Naar aanleiding van gestelde vragen in zowel Provinciale Staten als commissievergaderingen, klachten van belangenvertegenwoordigers en ingediende bezwaren tegen legesheffing voor taken met betrekking tot de categorie Natuur is in de vergadering van Provinciale Staten van 7 december 2018 de toezegging gedaan de Legesverordening provincie Zeeland 2018 nog vóór het zomerreces 2019 tussentijds te evalueren in plaats van 2020. In dat zelfde Statenvoorstel is ook voorgesteld om 2 jaar na invoering van het volledige tarief van de nieuwe leges, in 2021, een volledige evaluatie te houden. Met dit voorstel is toen ingestemd. De volledige evaluatie is in de afgelopen periode uitgevoerd waarbij ook de grondwaterheffing is geëvalueerd. Het evaluatierapport is als bijlage 1 bij deze brief is gevoegd.

Uitkomsten van de “volledige” evaluatie

Wij hebben extern adviesbureau ANG gevraagd te ondersteunen bij de evaluatie en het verbeteren van de legesverordening en de grondwaterheffingsverordening. Het verzoek om ondersteuning behelst een aantal deelopdrachten:

1. Verbetering/verduidelijking van de legesverordening met bijzondere aandacht voor 'geringe wijzigingen' en de uitzonderingsgrond 'wetenschappelijk onderzoek'.
2. Een quick scan van de kostendekkendheid van de leges over de jaren 2018, 2019 en 2020 (met uitzondering van de Wabo-leges en BRIKS taken, deze zijn pas ingevoerd per 2021).
3. Specifiek voor categorie 5, sector Natuur een analyse van de ontvangen bezwaarschriften en een advies over eventuele aanpassing van de tarieven.
4. Een evaluatie van de hoogte van het tarief van de grondwaterheffing, inclusief advisering ten aanzien van eventuele vrijstellingen en de hoogte van het tarief.

In bijlage 1 is het rapport opgenomen dat ANG heeft uitgebracht over de gehouden evaluatie met bevindingen en aanbevelingen. Van iedere deelopdracht is een deelconclusie opgesteld. Op basis van het rapport is in bijlage 2 een overzicht gemaakt van alle aanbevelingen (in zwart). Onder iedere aanbeveling geven wij kort aan op welke manier wij invulling geven aan de aanbevelingen, met voorstellen voor vervolgacties (in rood). De aanbeveling die betrekking hebben op de sector Natuur zijn in een apart hoofdstuk behandeld.

Een aantal aanbevelingen is snel te realiseren. Voor andere aanbevelingen geldt dat verder onderzoek nodig is alvorens een weloverwogen en onderbouwd voorstel tot aanpassing van de verordening en of legestarfief kan worden gedaan.

2. Milieuleges onder de Omgevingswet

Aanleiding

Met de komst van de Omgevingswet wordt het voor gemeenten en provincies mogelijk leges te heffen over het milieudeel van een aanvraag omgevingsvergunning. Het heffen van leges is een decentrale keuze (het kan, maar het hoeft niet). Provincies en gemeenten zullen hierin hun eigen afweging moeten maken.

Bevoegdheid

De Provinciewet biedt provincies een wettelijke grondslag voor het heffen van leges. Met de stelselwijziging van de Omgevingswet verandert deze grondslag niet. Wel biedt het aanvullend de mogelijkheid om voor milieuvergunningen leges te gaan heffen. Die omgevingsvergunning is nodig indien initiatiefnemers 'milieubelastende activiteiten' ondernemen (een activiteit die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken). Uw Staten zijn bevoegd om de provinciale legesverordening vast te stellen en te wijzigen met inbegrip van de legestarieven uit de tarieventabel. Gedeputeerde Staten zijn ingevolge de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en straks op grond van de Omgevingswet het bevoegde gezag voor de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de complexe bedrijven binnen de provincie Zeeland. De uitvoering is belegd bij de omgevingsdiensten in Zeeland én Zuid Holland.

Waarom leges heffen

Gedeputeerde Staten zijn voornemens u het voorstel te doen om vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet milieuleges te gaan heffen.

Kosten(dekkendheid) en legesopbrengst

Evenals voor andere diensten die de provincie levert en waarvoor leges geheven kunnen worden, is het een keuze om dit ook daadwerkelijk te doen. Binnen de provincie Zeeland geldt het principe, dat de kosten van de vergunningverlening worden doorberekend bij de aanvragers van de vergunning. Dat gebeurt via het heffen van leges. Het voorstel dat GS aan uw Staten wil gaan voorleggen om voor milieuvergunningen leges te gaan heffen past binnen het bestaande beleid.

Op dit moment onderzoeken we de gemiddelde kostprijzen voor de vergunningverlening voor milieufactiviteiten van provinciale bedrijven in de nieuwe situatie, en welke legestarieven daarbij horen. Ook onderzoeken we of het plegen van vooroverleg dat voorafgaat aan het aanvragen van omgevingsvergunningen in aanmerking komt voor legesheffing. Dit doen in overleg met de betrokken omgevingsdiensten.

Het Rijk stelt geen extra middelen ter beschikking aan provincies en gemeenten om de incidentele en structurele kosten te compenseren die voortvloeien uit de Omgevingswet. Het Rijk gaat ervan uit dat bevoegde gezagen de opbrengsten uit milieuleges inzetten om deze kosten op te vangen. Wanneer hiervan wordt afgezien, zou dit een extra beslag op de provinciale middelen betekenen. Dit staat overigens los van de discussie die met het Rijk loopt over haar financiële bijdrage aan de implementatie van de aanbevelingen van de commissie van Aartsen.

Landelijke provinciale uniformiteit

Met het heffen van milieuleges haken we aan bij de landelijke lijn (IPO-standpunt). Hoewel nog niet alle provincies hebben besloten, is het beeld dat wel alle provincies tot het heffen van milieuleges zullen overgaan. Provincies trekken ook met elkaar op om bij deze milieuleges zoveel mogelijk uniformiteit te realiseren.

Lasten bedrijfsleven

Sinds 1998 kent de Wet milieubeheer (en later Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) een legesverbod voor milieuvergunningen. Reden hiervoor was een verlaging van de lasten voor bedrijven. Daarnaast was de verwachting dat milieu-leges de milieu-investeringen door bedrijven zouden afremmen. Het invoeren van leges leidt inderdaad tot lastenverhoging voor bedrijven. Verder is niet uitgesloten dat het leidt tot een afname van de bereidheid tot het doen van (milieu-)investeringen. Dit laatste kan leiden tot meer inzet op toezicht en handhaving. De hoogte van de leges zullen mede bepalen in welke mate deze situatie zich voordoet. Een mogelijk ander gevolg kan zijn dat het aantal bezwaarschriften tegen legesheffingen toeneemt.

Vervolproces en datum inwerkingtreding

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is op dit moment voorzien op 1 juli 2022. Voor de herintroductie van milieuleges is er geen fatale termijn, er kan dus gekozen worden om op een later tijdstip over te gaan tot invoering. Ons voorstel is om vanaf 1 juli leges te heffen.

Het opstellen van de tarieftabel is een zorgvuldig proces dat we met input van de omgevingsdiensten zullen doorlopen. In dit proces zullen we ook ingaan op de communicatie met het bedrijfsleven.

Voor beide onderwerpen van deze brief geldt dat wij u tijdig een statenvoorstel ter besluitvorming zullen voorleggen met een nieuwe legesverordening inclusief de bijbehorende tarieventabel en nieuwe grondwaterheffingsverordening. Wij koersen op de PS vergadering van mei 2022. Het voorstel om een nieuwe legesverordening en grondwaterheffingsverordening vast te stellen zal dus bestaan uit de volgende onderdelen:

- Evaluatie vigerende legesverordening en grondwaterheffingsverordening, met de te verwerken aanpassingen;
- Aanpassing/herziening legesverordening aan de (systematiek van) de Omgevingswet;
- Invoering milieuleges.

Wij informeren u graag over beide onderwerpen tijdens een informatiebijeenkomst. Deze bijeenkomst is in overleg met de Statengriffie ingepland op vrijdag 4 februari 2022 van 14.15 uur tot en met 15.30 uur.

Wij vertrouwen erop u voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Bijlagen:

1. Evaluatierapport ANG
2. Lijst met aanbevelingen ANG inclusief reactie provincie

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

U wordt verzocht om in uw correspondentie steeds het zaaknummer te vermelden.